

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Моника Русева Обрейкова
ръководител катедра „Здравни грижи“, ФОЗГ
БДУ „Проф. д-р Асен Златаров“

Външен член на научното жури, съгласно заповед Р-4494/06.08.2026 г.

Относно: *Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“*

Професионално направление: 7.4 Обществено здраве

Докторска програма: „Управление на здравните грижи“

Автор: Златина Иванова Николова-Ранчева

Форма на докторантурата: Самостоятелна подготовка

Катедра: Акушерски грижи

Тема: „Медико-социални аспекти и очаквани ефекти от цезаровото сечение по желание“

Научни ръководители: доц. Милена Сандева, дм

доц. д-р Николета Парахулева-Рогачева, дм

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният комплект от документи и материали е изготвен в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и чл. 70, ал. 1 от раздел I „Придобиване на ОНС „доктор“ и научната степен „доктор на науките“ в Медицински университет – Пловдив“ от Правилника за развитие на академичния състав на МУ – Пловдив.

Златина Иванова Николова-Ранчева е зачислена като докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Акушерски грижи“ при Факултета по обществено здраве на МУ – Пловдив. Дисертационният труд е предварително обсъден и одобрен на разширено заседание на Катедрения съвет (пр. №7/24.06.2026) и приет от Факултетен съвет (пр. №8/14.07.2026) на ФОЗ. Златина Иванова Николова-Ранчева е отчислена с право на защита.

2. Кратки биографични данни

Златина Иванова Николова-Ранчева 2006/2010 г. завършва специалност „Акушерка” в Медицински университет – Пловдив. През 2010/12 г. придобива магистърска степен по специалност „Управление на здравните грижи”, а през 2012/14г. получава втора магистратура в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ по специалност „Превантивна педагогика”. Провежда специализация: 15.03.2022 – 15.03.2023 г. „Болнична хигиена, превенция и контрол на инфекциите“.

Златина Иванова Николова-Ранчева след спечелен конкурс през 2021 г. до момента е асистент в Катедра “Акушерски грижи” при ФОЗ на Медицински университет – Пловдив. Автор на учебни пособия обхващащи основни направления в подготовката на студентите по акушерски грижи.

3. Актуалност на темата

Темата е актуална и обществено значима поради нарастващия дял на цезаровите сечения, включително извършваните без категорични медицински показания. Този избор е свързан с медицински, психологически, социални, етични и икономически последици за майката, новороденото и здравната система.

Ограничените национални проучвания по проблема обосновават необходимостта от анализ на факторите, определящи предпочитанията на жените и на ролята на медицинските специалисти при вземането на решение.

Дисертационният труд има научна и практическа значимост, тъй като може да допринесе за подобряване на информирания избор, качеството на акушерската помощ и рационалното използване на здравните ресурси.

4. Методика на изследването

Докторантката демонстрира висока степен на информираност по изследваната проблематика, като за това съществен принос има нейният практически опит в съответната област. Литературната справка по темата обхваща както български, така и чуждестранни научни източници, което свидетелства за задълбочен и балансиран преглед на научните постижения. В труда са аргументирано анализирани актуалността и значимостта на изследваната тема, както и основанията за нейния избор. Цитирането е извършено коректно и в съответствие с академичните изисквания, а научният понятиен апарат е използван прецизно и адекватно.

През първия етап чрез документален метод са анализирани официални данни на НЦОЗА за честотата и регионалното разпределение на цезаровите сечения в България през периода 2019–2023 г. Извършено е и ретроспективно проучване на 609 жени, родили чрез цезарово сечение в УМБАЛ „Св. Георги“ ЕАД – Пловдив през периода 2021–2023 г., и на техните новородени. Изследваните жени са разпределени в две групи – 342 с планово и 267 със спешно цезарово сечение. Данните са извлечени от медицинската документация посредством специално разработена карта за статистическа обработка на случаите.

Вторият етап включва ретроспективно проучване от типа „случай–контрол“, проведено в периода декември 2023 г. – март 2025 г. в три лечебни заведения в гр. Пловдив. Обхванати са общо 420 родилки, разпределени в две равни групи: 210 жени след цезарово сечение и 210 жени след вагинално раждане. Информацията е събрана чрез специално разработена анонимна анкетна карта с 30 въпроса, а при необходимост – чрез полуструктурирано интервю. Проучени са социално-демографските характеристики, акушерската

анамнеза, нагласите и страховете, предпочитанията относно начина на раждане и факторите, повлияли върху вземането на решение.

Данните са обработени чрез описателен, вариационен и честотен анализ, параметрични и непараметрични методи за проверка на хипотези и логистичен регресионен анализ. Прието е ниво на статистическа значимост $\alpha = 0,05$, като обработката е извършена със статистическия софтуер SPSS, версия 23.0.

Методиката е адекватна на поставената цел и задачи, а използването на взаимнодопълващи се документални, анкетни и статистически методи осигурява комплексност и достоверност на получените резултати. Проучването е проведено при спазване на етичните изисквания и е одобрено от Комисията по научна етика към Медицински университет – Пловдив с Протокол № 1/05.02.2025 г.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Приносите на дисертационния труд са научно-теоретични, потвърдителни и практико-приложни. Те се изразяват в комплексното изследване на медицинските, социалните и психологическите фактори, свързани с избора на начин на родоразрешение, и в потвърждаването на многофакторната обусловеност на нарастващата честота на цезаровите сечения.

Съществена практическа стойност имат разработената анкетна карта, алгоритъмът за ранен скрининг и стратификация на риска от немедицински обусловено цезарово сечение, както и формулираните препоръки към отговорните институции. Представените приноси са обосновани от резултатите на изследването и имат значение за усъвършенстване на информирания избор, повишаване качеството на акушерската помощ и ограничаване на ненужните оперативни родоразрешения.

6. Автореферат

В автореферата към дисертационния труд са представени най-съществените резултати от проведените собствени изследвания, както и основните изводи, научни приноси и практически препоръки. Представените от докторантката три научни публикации са тематично свързани с дисертационния труд и са публикувани в списания, индексирани в Web of Science.

7. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представения дисертационен труд „Медико-социални аспекти и очаквани ефекти от цезаровото сечение по желание“ на докторанта Златина Иванова Николова-Ранчева изпълнява всички изисквания на завършена докторска дисертация. Считам, че той напълно отговаря на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане, както и на действащия Правилник на Медицински университет – Пловдив.

На основание на посочените безспорни качества и научни достойнства на дисертационния труд „Медико-социални аспекти и очаквани ефекти от цезаровото сечение по желание“, изразявам своята категорична **ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА** за проведеното изследване, представено чрез дисертационния труд, автореферата, постигнатите резултати и научните приноси. В тази връзка предлагам на уважаемото Научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Златина Иванова Николова-Ранчева по докторска програма „Управление на здравните грижи“, Професионално направление 7.4. „Обществено здраве“, Област на висшето образование 7. „Здравеопазване и спорт“.

14.09.2026г.
гр. Бургас

Подпис:.....

Доц. д-р М. Обрейкова

Заличено на основание
Чл.5 §1, 6. "В" Регламент (ЕС)2016/679